

Telek József (1716–1773) ferences szerzetes

Sarlósboldogasszony napján, IV. prédikáció

Felvett cikkelyek

Ego lilium convallium. Cant. 2. c. v. 1. *Én gyöngyvirág vagyok.*

Exsurgens Maria, abiit in montana. Lucae I. cap. *Felkelvén MÁRIA, elméne a hegyes tartományba.*

Alig lehet az emberi szívnek vidámítására kedvesebb állapot, alig találkozhatik kellemetesebb gyönyörködtetés, mint a piros rózsákkal virító tavaszon mulatozni a virágos természetközön, gyönyörködni a zöldellő erdők ligetesein. Nem most költ találmány, amit beszélek, hanem mindjárt kezdetben önnönmaga az emberi szívnek alkotója mintegy csöppönként öntözgette ezt az új emberbe, akkor tudniillik, midőn Ádámot gyönyörködtetni akarván nem vezette valami kolcsos várakba, nem márvány kőoszlopokkal tornyozott épületekbe, hanem vivé a különféle virágokkal ékesített paradicsomi gyönyörűségbe, amint az Írás előhossa (Gen. 2): *Posuit eum in paradiso voluptatis, ut operaretur, et custodiret illum.* Helyhezteté őtet a gyönyörűségnek paradicsomában, hogy mívelné és őrizné azt. Nem különben a mennyei jegyes, mikor a vőlegényt szíveket serkengető édességgel akarja vala gyönyörködtetni, nem hívá őtet a kincses tárházakba vagy hímes palotákba, hanem sietteté a gyöngyvirágokkal, rózsákkal, violákkal kedvesen virító mezőkre, mondván (Cant. 2): *Veni, dilecte mi, egrediamur in agrum.* Jer, én szerelmesem, menjünk ki a mezőre, mivel én magam is mezők virágja és *lilium convallium*, gyöngyvirág vagyok.

[...]

De hova fáradnánk oly messze határokra? Itt is, nemes Gyöngyös várasának határán, találtam oly kedves ligetet, mely, minekelőtte Gyöngyös várasa lett volna, már a gyöngytermő fákról, vagy a Gyöngyös pataka mellett, bokrain nevedő gyöngyvirágokról Gyöngyösnek neveztetett. Találtam oly kedves ligetet, melyen e mai napig is egy elhervadhatatlan szépségő tiszta gyöngyvirágszál szünet nélkül illatozik, és a gyöngyösi népnek szívét mindenkor örvendezteti, gyönyörködteti. Hogy világosabban szóljak, ez a Szent Ferenc fiainak klastroma mellett, szép zöld fákkal környülvetetett szentegyház az a kedves, az a gyönyörűsége liget, melyen négyszáz esztendőknél tovább virít s illatozik az a titkos értelmő gyöngyvirágszál, a názáreti szentséges szűz MÁRIA, aki ma, Szent Erzsébet asszony látogatására sietvén, és hegyes tartományos s ligetes erdőközön utazván, méltán maga felől mondotta: *Ego lilium convallium.* Én gyöngyvirág vagyok.

Telek József: *Tizenkét csillagú korona [...] Máriának esztendőbéli tizenkét ünnepeire [...] prédikációk.* Buda 1769; a teljes szöveg: 711–729. Újraközlés: *Régi magyar prédikációk 16–18. század. Egyetemi szöveggyűjtemény.* Szerk. Szelestei N. László. Szent István Társulat, Budapest 2005. 351. A teljes szöveg: 415–417.